

G. Talmațchi, Gh. Andreescu,

MONEDE DE “TIP SCITIC” AFLATE ÎNTR-O COLECȚIE PRIVATĂ DIN CONSTANȚA

Cei doi autori prezintă un număr de 18 monede de bronz emise pentru cinci basilei sciți și anume Kanites, Charaspes, Akrosas, Ailios și Sariakes. Toate aceste monede fac parte dintr-o colecție privată și au fost strânse în timp, prin selecție intenționată. Piese emise pentru Kanites, în număr de cinci, corespund tipurilor Herakles, Marele Zeu, Demetra și Core, respectiv Apollo. Piese emise pentru Charaspes, în număr de două, corespund tipului Dioscurii. Cea pentru Akrosas, aparține tipului Zeus. Monedele emise pentru Ailios, în număr de trei, aparțin unui singur tip monetar, cel cu Dioscurii. În sfârșit, exemplarele emise pentru Sariakes, în număr de cinci, aparțin tipurilor cu Marele Zeu și cu Demetra. Toate monedele din catalog au fost descoperite în zona aflată în jurul orașului Mangalia (anticul Callatis) sau spre sudul acestuia, de-a lungul coastei litorale. De altfel aceste amplasamente corespund majorității descoperirilor de acest gen.

Autorii, pornind de la cele 18 monede existente în catalog, fac analize de substanță privind diferite aspecte de ordin iconografic, epigrafic, metrologic și cronologic dar și situația acestor tipuri monetare în ansamblul descoperirilor de acest gen cunoscute până în prezent. De asemenea sunt analizate contramărcile prezente pe aversurile monedelor respective, care sunt integrate “lumii” contramărcilor prezente pe monedele de tip “scitic” ca și a celor identificate în unele ateliere monetare de pe coasta vest-pontică dobrogeană. Și pe această cale sunt sugerate unele compatibilități existente între unele tipuri monetare și realizările monetărilor de pe coasta de vest a Pontului Euxin.

În privința relațiilor existente între acești suverani sciți și orașele grecești, autorii cred că acestea s-au bazat pe relații probabil contractuale, sub aspect politic și economic, existând din partea ambelor părți, așa cum s-a și demonstrat, destulă disponibilitate în acest scop. Monedele emise pentru căpeteniile scitice din Dobrogea au avut probabil în epocă o prezență mai mult decât discretă în cadrul realităților economice și comerciale locale vest-dobrogene, fiind antrenate în circulație tocmai prin caracterul lor grecesc, ca tehnică de realizare, stil de prezentare și motive iconografice. Eventualele plăți ale grecilor s-au putut face la schimb pentru produse agricole prin intermediul acestor monede, nu cele oficiale și „banale” ale monetărilor grecești, ci bătute special în acest scop, cu dedicație specială. În același timp ele puteau fi bătute și cu alt scop, politic cu precădere.

Ceea ce rămâne valabil ca un fapt extrem de semnificativ este prezența lor în Dobrogea în cadrul unor mici „regate” conduse de basileii sciți, probabil mai mult sau mai puțin simultane ca existență.